

Teremin: Teremin je velice... demokratický hudební nástroj.

Moderátor: Co si pod tím mám představit?

Teremin: Je to nástroj, na který může hrát každý.

Moderátor: A na ostatní nástroje ne?

Teremin: Ne tak docela. Dejme tomu, že revoluce

v sedmáctém roce zrušila nerovnost mezi lidmi v Rusku. V praxi ne zcela, ale teoreticky ano.

Následovala pozemková reforma, kolektivizace a znárodnění průmyslu...

Moderátor: Pane Teremine, tohle je katolické rádio.

Teremin: Ano. Ale stále ještě nám zde zůstává poslední nerovnost mezi lidmi. Talent. Budeme-li naprosto důslední, pak musíme vnímat talent jako něco, co činí lidi nerovnoprávnými.

Moderátor: To je pozoruhodná úvaha.

Teremin: A z tohoto hlediska je směřné, aby provozování hudby zůstávalo nadále v rukou hrstky vyvolených – talentovaných umělců.

Moderátor: Chcete říct, že hudbu má mít právo provozovat i člověk, který pro to nemá od Boha žádné nadání?

Teremin: Ano. To je filozofie našeho nástroje. Tereminvox znamená konec aristokratického pojetí hudby. Setře rozdíl mezi virtuosem a náhodným příležitostným hráčem.

Moderátor: Vy si děláte legraci.

Teremin: Vezměte si například mne. Dnes večer jsem přišel sem do studia, abych zahrál na tereminvox. Ale přitom pro to nemám nejmenší nadání. Jako hráč na tereminvox jsem průměrný.

Moderátor: Opravdu?

Teremin: V našem elektrickém orchestru jsme čtyři muži, z toho jen jeden – Joseph Schillinger – hudbu studoval. Ostatní jsou samouci. Lidé, kteří nemají pro hudbu žádné nadání, a přesto hrají. Prostě proto, že se tak rozhodli.

Moderátor: A jak jste s tím vaším orchestrem úspěšní?

Teremin: Na naše koncerty chodí tisíce lidí.

Moderátor: Protože to jsou zároveň komunistické mířinky.

Teremin: Každá revoluce v hudbě je zákonitě i revoluce politická.

Moderátor: Vy si umíte představit situaci, kdy každý úředník, každý přístavní dělník přijde po práci domů, zapne

svůj teremin nebo podobný elektrický nástroj do zásuvky a začne provozovat hudbu, která se bude linout okny na ulici?

Teremin: Ano.

Moderátor: Opravdu?

Teremin: Máte pravdu. Bez Boha to asi není možné.

Moderátor: Vidíte. Tak já myslím, že se do toho můžeme rovnou dát. Prosim, pane Teremine. Vlny jsou vaše.

(Teremin se postaví k nástroji. RECITAL NA TEREMIN-VOX. Asi dvě minuty. Dle schopností herce. Některá z dobových skladeb, např. Rachmaninova Vokaliza.)

Vejde Schillinger. Má tabuli, je připravený na přednášku.

Schillinger: Hudba se podobně jako veškerý život dá vyjádřit vzorci. Noty jsou pouze jednou z možností zápisu hudby. Jinou je matematický vzorec. A naopak.

Matematické rovnice je možno zhudebnit. Vzor dlažby je možno převést na jednoduchou melodii nebo rytmus. Stejně jako to, jak je člověk oběcený.

Provedeme si teď jednoduchý experiment. Vezmu dnešní noviny. Financial Times. Zdá se, že nic nemůže být více vzdáleně hudbě než burzovní zprávy. Ale dokážu vám, že to tak není. Představme si, že existuje stroj, který umí k jednotlivým sloupcům systému přiřadit zvuk jednotlivých hudebních nástrojů. Vzestup nebo pokles podniku na burze bude roven vzdálenosti tónu od absolutní hudební nuly, tedy komorního A. Je jasné, že ten samý podnik má v RM systému jinou melodii než ve volném prodeji, odtud existence akordů. Rytmus nástroje bude vyjádřen jednoduchým algoritmem.

(*napíše na tabuli nějaký vzorec*)

Máme sedm dní v týdnu. Pět dní v týdnu je pět dob, sobota a neděle jsou pauzy, protože o víkendu burza stojí. Pondělí, středa a pátek jsou těžké doby, úterý a čtvrtek lehké. Prosim.

(*Ozve se jednoduchý rytmus.*)

Pondělí, středa, pátek, sobota, neděle. Začneme spojenými ocelárnami. Bystří poslouchá už jistě tuší, jak bude melodie vypadat.

(*Ozve se jeden hudební nástroj. Půjde o minimalistic-*